

Non-Profit Pharmatest – samozvaní guruové řadí i ve farmacii

Udělat ze sebe „guru“ v rozhodování o tom, která léčiva a doplňky stravy jsou dobré a které špatné, se pokusil tvůrce projektu Pharmatest a webu www.pharmatest.cz a slovenské verze www.pharmatest.sk, vystudovaný fyzik RNDr. Martin Štula, který za tímto účelem letos založil neziskovou organizaci Non-Profit Pharmatest se sídlem v Liberci.

„Jako nezisková organizace nezávisle porovnáme léky,“ tvrdí o sobě na svých internetových stránkách zmíněný spolek. Český Státní ústav pro kontrolu léčiv (SÚKL) a jeho slovenský protějšek ŠÚKL si ovšem o činnosti **Non-Profit Pharmatest** myslí něco zcela jiného.

„Co se týče posouzení webu z pohledu reklamy, internetové stránky zaměřené na širokou veřejnost obsahující srovnání léčivých přípravků považujeme za reklamní aktivitu, navíc za reklamní aktivitu, která není v souladu se zákonem o regulaci reklamy. Obsahuje totiž kromě jiných informací porovnání léčivých přípravků, srovnávací reklamu, která je ale dle § 2a tohoto zákona zakázána směrem k široké veřejnosti. Navíc u uvedených léčivých přípravků chybí povinné informace dle § 5a zákona o regulaci

reklamy,“ uvedla tisková mluvčí SÚKL Klára Brunclíková.

Za slovenskou stranu hodnocení léků samozvaným spolkem odmítla mluvčí ŠÚKL Magdaléna Jurkemíková: „Všechny léky registrované v Evropské unii musely projít hodnocením Evropskou lékovou agenturou nebo národními lékovými agenturami. Toto hodnocení je uzákoněné v právních předpisech a nenahraditelné jakýmkoliv jiným hodnocením.“

Lékárnici kroutí hlavou

A co na to lékárníci? Ani oni činnosti samozvaných „guru“ nefandí. Prezident České lékárnické komory Mgr. Aleš Krebs, Ph.D. považuje za zásadní, aby se pacient vždy léčil přípravkem, který je pro něj v dané situaci individuálně nejvhodnější. „Pacienti reagují na jednotlivé přípravky v dané skupině různě, bez ohledu na jakékoliv zařazení do nějakých žebříčků. Zařazování do nich je proto v tomto ohledu přinejmenším sporné,“ řekl. Zároveň připomněl, že účinnost a bezpečnost léčivých přípravků se testuje v klinických studiích v rámci registrace i po uvedení léčivého přípravku na trh.

Prezident Slovenskej lekárskej komory PharmDr. Ondrej Sukeľ se vyjádřil, že ve svobodné společnosti nelze nikomu bránit v tom, aby na základě dostupných informací vytvářel a publikoval vlastní názor na jakýkoliv produkt či službu. Má to ale háček. „Věřím, že autoři testů jsou připraveni nést zodpovědnost za případné nesprávné údaje nebo poškození dobrého jména,“ upozornil.

Autorů mají weby projektu Pharmatest víc. Kromě předsedy spolku Non-Profit Pharmatest Martina Štuly působí v neziskovce další lidé „s blízkým vztahem k farmacii“: přednosta Kliniky nefrologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice Prof. MUDr. Vladimír Tesař, DrSc., MBA, FERA, FASN a absolvent téže fakulty MUDr. Michal Čilík.

Zajímavé je, že samotný Martin Štula je již zhruba dva roky majitelem a šéfredaktorem časopisu PharmaNEWS, který je určen pracovníkům v lékárnách. Právě s tímto časopisem plánuje propojit činnost svého spolku. Zatím se to neděje otevřeně. Existují ale více než náznaky, jakým směrem by se tato „spolupráce“ mezi

hodnotitelským webem a odborným magazínem mohla ubírat.

Neznalost a neobornost

V letošním vydání PharmaNEWS 5/6 (<https://bit.ly/2VDEzf9>) „zčistajasna“ z neznámého důvodu vyšel z pera fyzika Štuly článek „Lipo C Askor – lipozomy v kapsli, nebo podvod?“ dehonestující přípravek Lipo C Askor (www.lipocaskor.cz), což je doplněk stravy s obsahem vitamínu C s lipozomálním vstřebáváním, extraktem ze šípků a s bioflavonoidy z citrusových plodů. Kromě toho, že autor víceméně zneužil informace z odborných studií, zcela mu unikl rozdíl mezi „lipozomálním vitamínem C“ a „vitamínem C s lipozomálním vstřebáváním“.

To „nadzvedlo ze židle“ skupinu lékařů a farmaceutů, kteří se rozhodli na Štulův text reagovat odborným článkem „Přípravek Lipo C Askor Forte z hlediska moderní farmakologie“ (<https://bit.ly/3tApjFz>). „Současná odborná literatura ani dokumentace k přípravku nepotvrzuje žádné z autorových tvrzení,“ shrnula šestice autorů v čele s doc. MUDr. Jiřím Slívou, Ph.D., přednostou Ústavu farmakologie 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Článek ve PharmaNEWS podle nich obsahuje mylné, zjednodušující a zkreslující informace.

Například Martin Štula zcela ignoroval, že lipozomy nejsou jediný způsob, jak dosáhnout lipozomálního vstřebávání. „Existují jiné technologické způsoby, které umožňují integraci účinných látek s lipidovou složkou, tedy dosažení dostatečné lipofility, která je podmínkou vstřebávání ze střeva prostřednictvím lymfatického systému,“ uvádí kolektiv autorů. Dále dospěl k závěru, že „Lipo C Askor Forte (obsahující komplex Rosa-Celip-LD) v porovnání s některými dalšími typy přípravků s obsahem vitamínu C dostupnými na trhu v ČR vede k dosažení nejvyšší biologické dostupnosti z porovnávaných přípravků.“

Odbornou, „neznalost“ Martina Štuly lze snad vysvětlit tím, že více a déle než farmacii se zabývá finančnictvím ve své firmě Štula Consulting. Ani tato firma není úplně „čistá“. Za poslední tři roky například majitel této konzultační firmy nesplnil povinnost založit účetní závěrku do obchodního rejstříku.

(red)